

М. В. Головка

Педагогіки Інститут НАПНУ

ПЕДАГОГІКИ Інститут НАПНУ Заснований 1926 з назвою Український НДІ педагогіки на базі науково-дослідної кафедри педагогіки Харківського ІНО та Харківської дослідної станції Управління соціального виховання Наркомосу УСРР як перша наукова установа з вивчення проблем освіти. 1930 створена Київська філія НДІ, куди 1934 переїхала дирекція (у Харкові залишився Харківський інститут педагогіки, який функціонував до 1936). У 1955 перейменований у НДІ педагогіки УРСР. 1992 отримав сучасну назву та увійшов до структури НАПНУ. В Інституті функціонують 16 наукових відділів (історії та філософії освіти; порівняльної педагогіки; дидактики; початкової освіти; навчання української мови та літератури; моніторингу та оцінювання якості загальної середньої освіти; інновацій та стратегій розвитку освіти; навчання іноземних мов; суспільствознавчої освіти; навчання географії та економіки; технологічної освіти; навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури; біологічної, хімічної та фізичної освіти; STEM-освіти; математичної та інформатичної освіти; економіки та управління загальною середньою освітою). В установі працюють 153 наукові співробітники, серед них — 8 академіків, 4 члени-кореспонденти НАПНУ, 30 докторів та 52 кандидати наук. Інститут відомий науковими школами, представники яких зробили істотний внесок у розвиток різних галузей української педагогічної науки: початкової освіти ([О. Савченко](#), [Н. Бібик](#), [М. Вашуленко](#), [Н. Скрипченко](#), [О. Онопрієнко](#), М. Богданович) і дидактики ([В. Онищук](#), [В. Паламарчук](#), В. Помагайба), методик навчання української мови і літератури ([О. Бандура](#), [О. Біляєв](#), [Т. Бугайко](#), [П. Волинський](#), [Н. Волошина](#), [О. Мазуркевич](#), [В. Масальський](#), [В. Скуратівський](#), І. Гудзик), математики ([О. Астряб](#), [М. Бурда](#), [Ю. Мальований](#), [І. Тесленко](#), О. Дубинчук), фізики ([О. Бугайов](#), [С. Гончаренко](#), [О. Ляшенко](#), О. Бабенко), географії ([В. Корнєєв](#), [О. Топузов](#), [А. Сиротенко](#), М. Откаленко), хімії ([О. Астахов](#), [Н. Буринська](#), Л. Величко), спеціальної педагогіки ([І. Єременко](#), [М. Ярмаченко](#), І. Маргуліс), історії ([О. Пометун](#), М. Лисенко), історії освіти і педагогіки ([М. Даденков](#), [Н. Дічек](#), [О. Сухомлинська](#), [С. Чавдаров](#), Л. Березівська, Н. Калениченко). В установі в різні роки також працювали [І. Соколянський](#), [Я. Чепіга](#), [О. Залужний](#), [Я. Рєзнік](#), як науковий кореспондент співпрацював В. Сухомлинський. Основне завдання Інституту — теоретичне і методичне забезпечення функціонування та розвитку системи загальної середньої освіти в Україні. Вчені обґрунтували концептуальні засади загальноосвітньої школи України в нових історичних умовах, новий зміст загальної

середньої освіти, втілений у державних стандартах, дидактико-методичну систему початкової освіти, а також навчання предметів в основній і старшій школі. Один із останніх інноваційних проєктів — створення на засадах узгодження змісту цілісного комплексу модельних навчальних програм та підручників з 15-ти предметів (інтегрованих курсів) на адаптаційному циклі базової середньої освіти, модельних навчальних програм з основних предметів для 7—9 класів, що впроваджені в практику нової української школи.

Співробітники Інституту забезпечують науково-методичний супровід навчання в умовах воєнного стану (проведення онлайн-уроків, розроблення навчальних і методичних матеріалів для дистанційної форми навчання, моніторинг освітніх втрат та розроблення рекомендацій з їхньої компенсації тощо). Інститут є засновником журналу «Українська мова і література в школі» (1997), «Українського педагогічного журналу» (2014), збірника наукових праць «Проблеми сучасного підручника» (2002). Перший директор — [О. Попов](#) (1926—29), нині Інститут очолює О. Топузов (від 2013).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Педагогіки Інститут НАПНУ / М. В. Головка // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882247>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).